

Työn intensivistyminen riskinä työhyvinvoinnille ja potilastyytyväisyydelle terveydenhoitoalalla

Mari Huhtala¹, Sabine Geurts², Saija Mauno^{1,3} ja Taru Feldt¹

¹Jyväskylän yliopisto, psykologian laitos

²Radboud University, Alankomaat

³Tampereen yliopisto, psykologia

Tavoite: Tutkimuksessa selvitettiin, miten yhden sairaanhoitopiirin henkilöstö kokee työn intensivistymiseen liittyviä vaatimuksia ja miten ne ovat yhteydessä heidän työhyvinvointiinsa ja potilaiden tyytyväisyyteen. Näiden kokemusten eroja ja yhteneväisyyksiä tutkittiin eri työyksiköissä (esim. poliklinikat, osastot) sekä eri ammattiryhmissä (esim. hoitajat, lääkärit).

Menetelmät: Tutkimukseen osallistui 1024 terveydenhuollon työntekijää, jotka vastasivat verkkokyselyyn syksyllä 2019. He edustivat yhteensä 149 eri työyksikköä ja 130 eri ammattiryhmää. Tätä luonnollisesti hierarkkista aineistoa tarkasteltiin monitasomallinnuksen avulla. Työntekijät arvioivat kokemuksiaan työn intensivistymisestä, työuupumuksesta ja työn imusta. Sairaanhoitopiirin potilaat (n = 951) arvioivat, kuinka heitä oli kohdeltu henkilökunnan toimesta.

Tulokset: Niissä työyksiköissä ja ammattiryhmissä, joissa oli korkeampi jaettu kokemus lisääntyneestä aikapaineesta ja työmäärästä koettiin myös enemmän uupumusasteista väsymystä. Lisäksi niissä työyksiköissä, joissa oltiin osittain samaa mieltä lisääntyneistä työn suunnittelun vaatimuksista (oman työn suorittaminen itsenäisesti), työntekijät raportoivat enemmän uupumusta ja potilaat antoivat matalampia arviointeja tyytyväisyydestään samaansa kohteluun. Varianssianalyysi osoitti, että näihin tuloksiin liittyviä riskiryhmiä olivat lisääntyneen kiireen osalta erityisesti päivystyksen ja ensihoidon työntekijät sekä eri ammattiryhmistä hoitajat. Työn suunnittelun vaatimukset olivat puolestaan korkeimmat johdon palveluissa.

Johtopäätökset: Työn intensivistymisen erilaiset vaatimukset näyttäytyvät eri tavoin terveydenhoitoalan organisaatiossa. Koska nämä kokemukset ja niiden yhteydet työhyvinvointiin ja potilaiden tyytyväisyyteen voivat vaihdella eri työyksiköissä ja eri ammattiryhmissä, tulee vaatimuksiin vaikuttamisen tapahtua siten, että kunkin kontekstin erityispiirteet huomioidaan.